

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

» INSTYTUT FILOLOGII GERMAŃSKIEJ

» Konferencja w Instytucie Filologii Germańskiej *Kriegskindheiten und Erinnerungsarbeit*, Zielona Góra, 5-7 listopada 2009 r.

Od 5 do 7 listopada 2009 r. w Zakładzie Najnowszej Literatury Niemieckiej i Mediów Instytutu Filologii Germańskiej (Uniwersytet Zielonogórski) miała miejsce międzynarodowa konferencja *Kriegskindheiten und Erinnerungsarbeit* (*Przymusowe migracje z perspektywy polskich, żydowskich i niemieckich dzieci w kontekście II Wojny Światowej. Percepcja pamięci*). Sesję zorganizowano z inicjatywy Uniwersytetu Zielonogórskiego, Justus-Liebig-Universität Giessen i przy współpracy z Siegener Zentrum für Kindheits-, Jugend- und Biografieforschung (Centrum Badań nad Literaturą Dziecięcą, Młodzieżową i Biografią w Siegen, Niemcy), z Friedrich-Ebert-Stiftung (Fundacja Friedricha Eberta, Berlin) oraz z polsko-niemiecką grupą badawczą „Kinder des Weltkrieges” (Dzieci Wojny). Tegoroczna konferencja stanowiła kontynuację interdyscyplinarnej sesji naukowej zatytułowanej *Polnisch-deutsche Kriegskindheiten im Generationendialog* (Wojenne losy polskich i niemieckich dzieci a dialog pokoleń) i zorganizowanej w maju 2006 r. w Instytucie Kulturoznawstwa w Essen.

Symposium postawiło sobie za cel zgłębienie omawianej tematyki w aspekcie polskiej historii okresu 1939-45 i powojennego, studium losów polskich, niemieckich i żydowskich dzieci w ujęciu komparatystycznym, przedstawienie metodologii badań oraz percepcji świadków i przyszłych generacji. Dyskurs pamięci i oral history ze szczególnym uwzględnieniem Holokaustu, wojen oraz problematyki wypędzeń wzgl. przymusowych migracji są powszechnie znanymi konceptami w naukach humanistycznych. Jednakże wyszczególnienie w tym obszarze badań zagadnienia losów dzieci jest ideą stosunkowo nową i otwierającą szerokie pole przed naukowcami specjalizującymi się w dziedzinie historii, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i etnologii.

Otwarcia konferencji dokonał dziekan Wydziału Humanistycznego prof. Wojciech Strzyżewski, następnie głos zabrali dyrektor Instytutu Filologii Germańskiej, prof. Paweł Zimniak, prof. Carsten Gansel (JLU Giessen), prof. Friedhelm Boll z fundacji Friedrich-Ebert-Stiftung oraz dr Imbke Behnken (Siegener Zentrum). Wykładowcy i zaproszeni goście podkreślili potrzebę konfrontacji historycznej, konieczność pielęgnowania kultury pamięci i radość z faktu, iż w tegorocznej konferencji wzięli udział przedstawiciele świata nauki z Polski, Niemiec i Austrii. Należy podkreślić, że rok 2009 jest rokiem jubileuszowym, okrągła rocznica nawiązuje do wolności, „pełnego chwały roku 1989”, co zaznaczył prof. F. Boll. Dodał przy tym, że kontakty pomiędzy wspomnianą fundacją a Polską zostały nawiązane w czasie kadencji kanclerza Niemiec, Willy Brandta, lau-

reata pokojowej Nagrody Nobla z 1971 r., architektka ocieplenia stosunków na linii Wschód-Zachód. Wyjątkowość sympozjum polega na zestawieniu tematycznym, jednoczesnym i w s p ó l n y m podjęciu problematyki Shoah, II Wojny Światowej i spowodowanej konfliktami tułaczki. Instytut Filologii Germańskiej uzyskał wsparcie również od referenta rządu Niemiec ds. Kultury i Mediów oraz od Europejskiej Organizacji „Pamięć i Solidarność” (Europäisches Netzwerk „Erinnerung & Solidarität”).

Sesję rozpoczął prof. Jürgen Reulecke (JLU Giessen). Przez pryzmat wyrażenia *Wiedererfundene Vergangenheit* (Przeszłość skonstruowana od nowa) niemiecki germanista i historyk poddał analizie problem powojennego pokolenia bez ojców, rodzicielskich wzorców oraz rozrachunku z historią sześćdziesiąt lat po wojnie. Wykładowca zaznaczył biblijno-psychologiczny kontekst rozważań (starotestamentowa rozmowa Boga z Mojżeszem, dziedzictwo przodków) oraz wymienił szereg dawnych i współczesnych dokumentów/ opracowań ujmujących Niemcy okresu 1939-45 (film Andresa Fischera *Der Hamburger Feuersturm 1943* - Bombardowanie Hamburga w 1943 r., *Söhne ohne Väter* - Synowie bez ojców, wyd. przez Hermanna Schulza, Hartmuta Radebolda i J. Reulecke w Links Verlag w roku 2007 i in.).

Prof. Paweł Zimniak zinterpretował pojęcie przemocy, tożsamości i utraty ojczyzny wokół roku 1945, odwołując się do dzieł Huberta Orłowskiego (*Warmia z oddali*), pochodzących z dawnego Breslau Bodo Heimanna i Moniki Taubitz oraz urodzonej w 1971 r. w Erfurcie Emmy Braslavsky. Referent podkreślił specyfikę narracji, emocjonalność dziecięcych protagonistów (jako ofiar i *wewnętrznych aktorów na wojennej scenie*), postawił również pytanie o trwałość dramatycznych przeżyć i sposób zapisu, przekazu obrazów czasu wojny. Obok aspektów geograficzno-kulturowych (obrazy wspomnianych twórców osadzone są w topografii Dolnego Śląska, Warmii i Sudetów) w wystąpieniu zaznaczone zostały zjawiska tabuizowania doświadczeń oraz asymetria przedstawionych światów, dokonująca się na płaszczyźnie geografii i pochodzenia (wygnańcy vs. tu-byłcy), narodowości (Niemcy vs. Polacy) i wieku (dzieci i ludność cywilna kontra walczący).

Prof. Friedhelm Boll przedstawił sylwetkę i twórczość urodzonego w 1934 r. w Gdańsku pisarza Wolfganga Pellerę, który w wydanych w roku 2004 wspomnieniach *Meine fremde Heimat* (Moja obca ojczyzna) nakreślił obraz walki o przetrwanie podjętej przez dzieci i młodzież u schyłku wojny.

W drugim dniu obrad prof. Heinrich Kaulen (Universität Marburg) dokonał analizy literackiej schedy Thomasa Bernharda. Pisarz, swoiste *enfant terrible* wśród austriackich osobistości, przeszedł gehennę nazistowskiego systemu edukacji; wspomnienia z lat dziecięcych spisał w kilku tomach (m. in. w *Die Kälte* i *Ein Kind* - Chtód i Dziecko). H. Kaulen zaznaczył ambiwalencję zarówno doświadczeń jak i światopoglądu artysty - wrażliwego i cynicznego, nieprzejednanego krytyka własnej nacji.

Tematykę losów żydowskich dzieci podjęła dr Arletta Szmorhun (Uniwersytet Zielonogórski). Referatem *Trockene Tränen* (Suche tzy) nawiązała do tytułu autobiograficznej powieści Nechamy Tec, socjolog urodzonej w Lublinie, uratowanej podczas wojny i wykładającej obecnie na uniwersytecie w Connecticut (USA). Życiorysy żydowskich dziewcząt omówiła również we wspomnieniach Alony

Frankel i Ruth Klüger.

Dr Ingo Eser (Universität Köln) w prelekcji *„Schwaches Element“: Kinder als Leidtragende von Flucht, Vertreibung und Aussiedlung der Deutschen aus Polen 1944-1949* przedstawił dramat dzieci i utraconych ojczyzn w latach 1944-1949.

Prof. Hermann Korte (Universität Siegen) ukazał II wojnę światową z perspektywy młodych gdańszczan, bohaterów noweli *Katz und Maus* (Kot i mysz) Güntera Grassa.

Prof. Carsten Gansel (JLU Giessen) zaprezentował w swoim wystąpieniu *Dekonstruierte Kindheitsidyllen im Zeichen des Holocaust* postawy przeciętnych obywateli wobec faszystowskiej dyktatury w epickim dziele Uwe Johnsona *Jahrestage*. Pisarz urodzony w dzisiejszym Kamieniu Pomorskim, był jednym z członków legendarnej grupy literackiej 47; pozostał przeciwnikiem wszelkich systemów totalitarnych. Po śmierci (twórca odszedł w 1984 r.) ufundowano nagrodę jego imienia, *Uwe-Johnson-Preis*, przyznaną niemieckim pisarzom propagującym idee humanizmu i demokracji, odrzucającym wszelkie podziały.

Dr Monika Hernik (Uniwersytet Zielonogórski) referowała o wojennej traumie i roli pamięci w dorobku literackim Petera Härtlinga. Pisarz (ur. w 1933 r.) zastąpił liryką o charakterze onirycznym, zbiorami esejów oraz powieściami autobiograficznymi (*Nachgetragene Liebe* - Nadrobiona miłość oraz *Zwettl. Nachprüfung einer Erinnerung*. Zwettl. Weryfikacja pamięci).

Dr Gisela Schwarze (Münster) uwypukliła historyczny wymiar dziecięcych życiorysów w prelekcji zatytułowanej *Ostarbeiterinnen und ihre Kinder im Zweiten Weltkrieg*.

Ostatni, sobotni dzień obrad rozpoczął się wykładem Nadine J. Schmidt (Universität Siegen) o autentyczności świadectw ofiar i źródeł Holocaustu. Germanistka, przygotowująca obecnie rozprawę nt. pisarskiej wiarygodności oraz współczesnych autobiografii, przedstawiła fenomen literacki ostatnich lat - wspomnienia urodzonego w szwajcarskim Biel Benjamina Wilkomirskiego. Jego wydana w roku 1995 pod nazwiskiem Bruno Dössekker powieść *Bruchstücke. Aus einer Kindheit 1939-1948* (Skrawki pamięci. Dzieciństwo w latach 1939-1948) została zdemaskowana jako fałszerstwo, natomiast materiały dowodowe opublikowali kilka lat później pisarz Daniel Ganzfried (1998 i 2002 r.) oraz historyk Stefan Mächler (1999 r.).

Prof. Günther Stocker (Universität Wien) zaprezentował sylwetkę pisarza, publicysty, scenarzysty i dramaturga Roberta Neumanna. Autor, który pisał również w języku angielskim, wydał w 1946 r. *Children of Vienna* (niem. edycja *Die Kinder von Wien* ukazała się w 1974 r.), zapis dzieciństwa przeżytego na styku kultur austriackiej i żydowskiej.

Wystąpienie Wernera Lierscha (Berlin) było relacją historyczną wyjątkowej rangi. Autor przyszedł na świat w 1932 r. w Berlinie-Charlottenburg. Od siódmego roku życia uczęszczał do szkoły zmieniając wielokrotnie miejsce nauki w okresie działań wojennych. Opisał własne doświadczenia zdobyte w dwóch światach: metropolii nad Szprewą i Górnym Śląsku w Steblowie, w okolicach którego zginął jego ojciec. W. Liersch pracuje dzisiaj jako pisarz, wydawca i krytyk literacki. Opublikował biografie niemieckich osobistości (takich jak Hans Fallada czy Günter de Bruyn), jest członkiem niemieckiego oddziału PEN Clubu oraz laureatem licznych nagród literackich.

Prof. Werner Nell (Universität Halle) przedstawił te-

matykę i percepcję książki *Malowany ptak* Jerzego Kosińskiego. To jedno z najbardziej kontrowersyjnych dzieł amerykańskiej kultury postmodernizmu, nawiązujące do tragicznego dzieciństwa pisarza, rozpatrywane jest na trzech płaszczyznach (deportacji, agresji o podłożu seksualnym i eksterminacji), których wspólnym mianownikiem jest przemoc. Niemiecki wykładowca, specjalizujący się w dziedzinie komparatystyki i socjologii, odniósł się jednocześnie do twórczości F. Kafki, Jeana Améry i Susan Sontag, zwrócił również uwagę na ponadczasowość powieści, jej szeroki oddźwięk w kręgach artystyczno-dziennikarskich oraz szereg zagadnień o wymiarze egzystencjalno-antropologicznym, jakie Kosiński, poszukujący szeroko pojętej tożsamości, połączył w jedną całość.

Tobiasz Janikowski (Universität Siegen/Katowice) nawiązał do literatury i publicystyki Górnego Śląska w latach 1939-45. Bazując na przekazach naznaczonych ideologicznie ukazał mechanizmy działania ówczesnej prasy, przytaczając także przykłady twórczości (Horst Bienek, Janosch) nacechowane obserwatorskim obiektywizmem.

Istotnym aspektem tegorocznej konferencji pozostanie przezwyciężenie historycznych stereotypów i połączenie teorii z empirią. Trzy dni intensywnych dyskusji pozwoliły na interpretację tekstów literackich oraz prezentację relacji świadków, świadectw osobistych lub spisanych. W drugim przypadku warto wspomnieć o projekcie dr Imbke Behnken, która nawiązała kontakt z polskimi ofiarami II Wojny Światowej i utrzymała ich wspomnienia dotyczące procesu germanizacji, Powstania Warszawskiego, wypędzeń ze stolicy i Zamościa (przykładem jest postać Anny Berezowskiej wychowanej w Austrii i Polsce). Przyczynkiem do sesji pozostanie także wystąpienie prof. Andrzeja B. Więckowskiego, ewakuowanego jako dziecko z Częstochowy do Pragi, dziś fizyka Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz przewodniczącego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Mniejszości Niemieckiej w Poznaniu.

W programie kulturalnym sesji referentom zaoferowano koncert jazzowy w wykonaniu Jana Ptaszyna Wróblewskiego.

Szacunek dla historii, wzajemne pielęgnowanie przeszłości, interdyscyplinarność oraz wspólne prace badawcze pozwolą na kontynuację projektu 'Percepcja Pamięci'. Fakt ten może cieszyć - istnieje bowiem szansa, że w Europie wspólnot, drzwi dla poszczególnych kultur pozostaną otwarte.

Tom pokonferencyjny w przygotowaniu.

Izabela Taraszczyk

>>> INSTYTUT FILOLOGII POLSKIEJ

> Jakub Rawski stypendystą ministra nauki i szkolnictwa wyższego

W grudniu 2009 roku minister nauki i szkolnictwa wyższego kolejny raz przyznał stypendia za osiągnięcia w nauce. Tym razem to szczególne wyróżnienie otrzymało m.

in. sześćoro studentów Wydziału Humanistycznego UZ, a wśród nich Jakub Rawski, student trzeciego roku filologii polskiej (stacjonarne studia pierwszego stopnia).

Jakub Rawski urodził się 17 listopada 1988 r. w Głogowie. Jest absolwentem tamtejszego I Liceum Ogólnokształcącego im. Bolesława Krzywoustego, po ukończeniu którego podjął studia polonistyczne w Zielonej Górze (od dnia 1 października 2007 r.). Obecnie pisze pod kierunkiem dra Tomasza Ratajczaka pracę licencjacką poświęconą ewolucji i zmienności figury wampira w literaturze XX wieku. Jest wiceprzewodniczącym Studenckiego Koła Literaturoznawców działającego przy Zakładzie Teorii i Antropologii Literatury Instytutu Filologii Polskiej. Swoje artykuły naukowe oraz recenzje (zwłaszcza tekstów literackich i spektakli teatralnych) publikuje na łamach Studenckiego Kwartalnika Polonistycznego „Literat”, ponadto na jego artykule natrafimy w internetowym periodyku „Perspektywa Kulturalna” [<http://www.peku.pl>] oraz na stronie internetowej księgarni Merlin.pl [<http://merlin.pl>].

Do tej pory Jakub Rawski brał czynny udział w dwóch konferencjach naukowych. Podczas interdyscyplinarnej konferencji „Światy możliwe - możliwe światy?” (Uniwersytet Zielonogórski, 27 października 2008 r.) wygłosił referat *Świat kobiecych fantazmatów*, natomiast wystąpieniem *Figura wampira w czasach popkultury (na przykładzie tetralogii „Zmierch” Stephenie Meyer)* zabrał głos w dyskusji podczas obrad minikonferencji „W winie prawda w szaleństwie fantastyka” (Uniwersytet Zielonogórski, 19 września 2009 r.). W latach 2008 - 2009 służył pomocą przy organizacji dwóch międzynarodowych konferencji naukowych z cyklu „Fantastyczność i cudowność”: *Wokół źródeł fantasy* (Uniwersytet Zielonogórski, 6 - 8 kwietnia 2008) oraz *Mityczne scenariusze. Od mitu do fikcji - od fikcji do mitu* (Uniwersytet Zielonogórski, 24 - 26 kwietnia 2009 r.) - ich pomysłodawcami i organizatorami były dwie pracownie działające w ramach struktury IFP: Mitopoetyki i Filozofii Literatury oraz Nauk Pomocniczych i Literatury Popularnej.

Jakub Rawski jest laureatem kilku konkursów poetyckich, m. in. „O literacki złoty głóg” (edycja 2008). Debiutował pakietem wierszy w dolnośląskim almanachu „Dorośli do wiersza” (Głogów 2009). Poza tym od dwóch lat jest jurorem konkursu poetyckiego na wiersz jesienny organizowanego przez Studenckiego Koła Literaturoznawców. Często bywa także zapraszany w charakterze komentatora wydarzeń kulturalnych do audycji „Okrągły stół kultury” na antenie Radia Zachód.

Zainteresowania naukowe Jakuba Rawskiego skupiają się wokół tematyki wampirycznej w kulturze popularnej, krytyki fantazmatycznej, teorii gender i queer, polskiej prozy XX i XXI wieku oraz historii literackiej Nagrody Nobla. Do swoich ulubionych twórców zalicza Elfriede Jelinek, Toni Morrison, Doris Lessing, Jarosława Iwaszkiewicza, Wojciecha Kuczoka, Michała Witkowskiego i Manuelę Gretkowską; wysoko ceni poezję Czesława Miłosza, Stanisława Grochowiaka, Piera Paola Pasoliniego oraz Federico Garcii Lorci. Ponadto jest miłośnikiem kina Pedra Almodovara i Romana Polańskiego. Za swój autorytet naukowy uważa prof. Marię Janion.

Naszemu Stypendyście serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów.

Tomasz Ratajczak

WNIETRZE ZIELONOGÓRSKIEJ HERBACIARNI „W POSZUKIWANIU STRACONEGO CZASU”. - JAKUB RAWSKI (STOI) ODCZYTUJE WERDYKT PO ZAKOŃCZENIU KONKURSU NA WIERSZ NIEPOWĄNY (2008 R.)

JAKUB RAWSKI PODCZAS INTERDYSCYPLINARNEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ „ŚWIATY MOŻLIWE - MOŻLIWE ŚWIATY?” (UNIWERSYTET ZIELONOGÓRSKI, 27 X 2008 R.)

>>> INSTYTUT FILOZOFII

> Pożegnanie prof. UZ, dr. hab. Roberta Leszki'

12 stycznia 2010 r. odbyło się w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Zielonogórskiego uroczyste pożegnanie zasłużo-

nego pracownika IF UZ - prof. UZ, dr. hab. Roberta Leszki, który przeszedł na emeryturę. Prof. Leszko urodził się 17 maja 1937 r. w Vieux Condé we Francji. Studia w WSP w Opolu skończył w 1959 r., uzyskując stopień magistra matematyki, natomiast stopień doktora nauk humanistycznych otrzymał 13 października 1971 r. (na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego na podstawie rozprawy pt.: *Pewne diadyczne systemy logiki pytań*; promotorem dysertacji był prof. T. Kubiński). Kolejny stopień naukowy - doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie filozofii - uzyskał 9 kwietnia 1984 r. uchwałą Rady Wydziału Nauk Społecznych UAM w Poznaniu na podstawie rozprawy habilitacyjnej pt. *Charakterystyka złożonych pytań liczbowych przez grafy i macierze*. Od 1991 r. pracował w zielonogórskiej WSP jako prof. nadzwyczajny, zaś w 1995 r. został profesorem nowo powstałego Instytutu Filozofii WSP (obecnie będącego w strukturach Uniwersytetu Zielonogórskiego).

Prof. Leszko swą pracę naukowo-dydaktyczną rozpoczął w 1959 r. w szkolnictwie średnim Zielonej Góry, gdzie uczył do 1970 r. W tym też roku podjął pracę w szkolnictwie wyższym, przechodząc kolejne szczeble kariery naukowej. Oprócz kariery naukowej prof. Leszko czynnie włączał się w sprawy organizacyjne w WSP, gdzie pełnił liczne funkcje: (1) prodziekana Wydziału Matematyki, Fizyki i Techniki (1973-1978); (2) prorektora ds. nauki i współpracy z zagranicą (1984-1990); (3) zastępcy dyr. Inst. Matematyki (1987-1990); (4) kierownika Zakładu Dydaktyki Matematyki (1990-1993); (5) dziekana Wydziału Matematyki, Fizyki i Techniki (1991-1993); (6) zastępcy dyr. Inst. Filozofii (1996-1999).

Prof. Leszko jest członkiem *Lubuskiego Towarzystwa Naukowego*, *Polskiego Towarzystwa Filozoficznego* i *Polskiego Towarzystwa Matematycznego*. Za swoją pracę zawodową naukową i społeczną był wielokrotnie wyróżniany. Otrzymał m.in.: (1) w 1971 r. Odznakę Honorową za zasługi dla rozwoju woj. zielonogórskiego; (2) w 1976 r. nagrodę ministra NSW i T st. III za osiągnięcia w dziedzinie dyd.-wych.; (3) w 1981 r. Medal KEN; (4) w 1984 r. Medal 40-lecia PL; (5) w 1985 r. nagrodę ministra N i SW st. III z tyt. osiągnięć naukowych; (6) w 1990 r. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski oraz Odznakę za zasługi dla woj. legnickiego. Prof. Leszko ponadto zdobył Złotą Odznakę ZNP oraz szereg innych wyróżnień.

Twórczość naukowa prof. Leszki w znacznej mierze poświęcona jest logice erotetycznej (logice pytań). Prace te, zaczynając od rozprawy doktorskiej, zawierają autorskie konstrukcje kilku systemów logiki pytań, następne prace poświęcone badaniom nad pytaniami, w których prof. Leszko posługuje się także narzędziami współczesnej matematyki, a w szczególności teorią grafów i teorią macierzy. Pracy naukowej profesora towarzyszyło zainteresowanie problemami dydaktyki - opublikował szereg tekstów dotyczących nauczania matematyki. Natomiast cała bibliografia prac profesora obejmuje dwie monografie, ponad 30 artykułów naukowych oraz kilka innych tekstów.

Profesora Leszkę żegnali pracownicy IF UZ, podkreślając jego duży wkład w budowanie Instytutu Filozofii UZ oraz wyrażając żal, że tej klasy naukowiec już opuszcza naszą uczelnię.

Stanisław Hanuszewicz

PRZYPISY

¹Niektóre informacje zaczerpnięto ze strony Internetowej: <http://www.ifil.uz.zgora.pl/index.php?leszko>

WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ I ŚRODOWISKA

> Wystawa „Europejska Architektura + Energia”

Na wydziale Inżynierii Lądowej i Środowiska, kierunku *architektura i urbanistyka* rok 2010 będzie rokiem wydarzeń. Przewidziany jest cykl konferencji, warsztatów i prelekcji pod wspólnym tytułem **Energia - budownictwo, mobilność, przestrzeń**.

Rok ten zapoczątkowała wystawa prac nagrodzonych na pierwszym europejskim konkursie architektonicznym pt.: „**Energia + Architektura**”, który po raz pierwszy w ubiegłym roku zorganizowały dwa niemieckie zrzeszenia architektów BDA oraz techników budownictwa i energetyki. Obowiązującym standardem na Zachodzie jest, że budynki projektowane i realizowane są pod kątem racjonalnego wykorzystania energii, integracji energii odnawialnej oraz produkcji własnej energii. Budynek staje się estetycznym zbieraczem i przetwórcą energii. Często zastosowane techniki są widocznymi elementami fasad lub konstrukcji.

Koncepcje energetyczne są integralną częścią architektury i wymagają współdziałania przedstawicieli różnych dziedzin od samego początku projektowania.

Kryteriami konkursu były: pełnowartościowe rozwiązanie architektoniczne - od idei do realizacji obiektu, estetyka obiektu, ład przestrzenny, rozwiązania w aspekcie zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska naturalnego, funkcjonalność obiektu, zastosowanie i integracja wydajnych technologii energetycznych wewnątrz i na zewnątrz obiektu oraz wykorzystanie odnawialnej energii.

Konkurs rozstrzygnięty został w grudniu 2009 r. Zwyciężył obiekt biurowy dla 750 pracowników w Luksemburgu, Rozbudowa Europejskiego Banku Inwestycyjnego, architekt: Ingenhoven Architekten z Düsseldorfu. Ponadto wyróżnione zostały budowle: Muzeum sztuki nowoczesnej w Bozen nad Jeziorem Bodeńskim, Szkoła przedpodstawowa w miejscowości Lexemburg-Hamm w Szwajcarii, Hala produkcyjna zakładów Hilti w Thüringen w Austrii oraz budynek dla gości ETH (Politechniki) w Zurychu.

Zwiedzający mogli zapoznać się w sumie z 12 obiektami, prezentującymi prawie całe spektrum nowoczesnej architektury, począwszy od budynków mieszkalnych, budynków dla opieki społecznej, poprzez obiekty szkolne, uczelniane i muzealne do przemysłowych, i usługowych.

Założenie urbanistyczne i projekt architektoniczny decydują o tym, w jakim zakresie i jakich materiałów wymagała będzie realizacja obiektu. Ile zużywał on będzie energii w czasie budowy, ale przede wszystkim jak kosztowna będzie jego eksploatacja oraz jak będzie oddziaływał na środowisko, zwłaszcza ile będzie wydzielał dwutlenku węgla.

Z uwagi na postępującą świadomość i odpowiedzialność ekologiczną społeczeństwa oraz w związku ze wzrastającymi cenami materiałów opałowych, kryteria zrównowa-